

Metatiedon yhteentoimivuutta edistävät palvelut ja projektit

Missä mennään -webinaari 13.2.2018

**Metatiedon asiantuntijapalvelut kuvailun tukena /
Marja-Liisa Seppälä**

Metatietopalveluihin liittyvä hanke 2017-2020

- Hankkeessa asiantuntijapalvelujen ja niihin liittyvien ”tuotteiden” kehittäminen, mm.
 - ISNI-tunnisteen käyttöönotto, YSA/YSO-siirtymä, RDA-uudistus
 - Hanke osa metatiedon yhteentoimivuuden kehittämistä
- Tavoitteena asiantuntijapalvelujen nostaminen vakiintuneiden palvelujen (kuten Melinda- ja Kansallisbibliografia-palvelujen) rinnalle
 - Kansalliskirjaston ohjaavan roolin vahvistaminen kuvailuyhteistyössä ja muussa metatietoyhteistyössä, myös kirjastosektorin ulkopuolella
 - Kuvailun/metatiedon muutosten läpiviennin tukeminen

Viisi metatiedon asiantuntijapalvelua

- Kuvailusääntöpalvelu
 - Sivut: <https://www.kiwi.fi/display/Kuvailusaantopalvelu/Tervetuloa>
 - Palveluosoite: kuvailusaannot-posti[ät]helsinki.fi
 - Kansainvälisten kuvailun muutosten maahantuoja
- Formaattipalvelu
 - Sivut: <https://www.kiwi.fi/display/formaattijakonvertointipalvelu/Palvelun+kuvaus>
 - Metatiedon tuottajan ja järjestelmän välinen tulkki

Viisi metatiedon asiantuntijapalvelua (2)

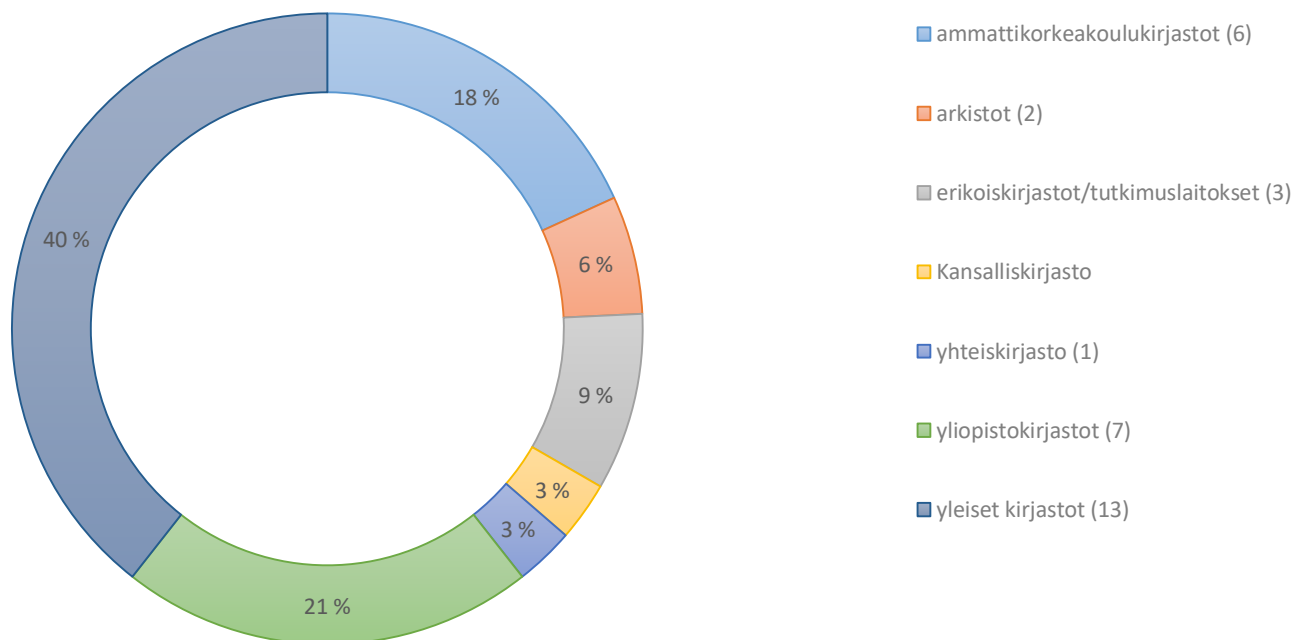
- Toimijakuvailupalvelu
 - Sivut: <https://www.kiwi.fi/display/Toimijakuvailupalvelu>
 - Palveluosoite: toimijakuvailu-posti[ät]helsinki.fi
 - Tekijyyden määrittelijä
- Kuvailusanasto- ja ontologiapalvelu
 - Sivut: <https://www.kiwi.fi/display/Asiasanastotjaontologiat>
 - Yhteismitallisuuden vartija
- Tunnistepalvelu
 - Sivut: <https://www.kiwi.fi/display/Tunnistepalvelu>
 - Linkittyvän metatiedon perusta

Toimijakuvailupalvelu tiedottaa

Katerina Sornova

Selvitys nimien translitteroinnin tavoista kuvailussa

- Kyselyyn vastasi 39 asiantuntijaa 33 organisaatiosta, 31 vastausta kirjastosektorilta ja kaksi arkistosta.

- Vastanneista noin kolmasosa tekee auktoriteettitietueita toimijoiden nimistä.

Selvitys ensisijaisten nimien translitteroinnin tavoista toimijakuvaailussa

Henkilön ensisijaisen nimen translitterointi

- Venäläisten henkilöiden nimenmuodoissa kansallisen standardin mukaan translitteroi kahdeksan (8) organisaatiota, kansainvälisen puolestaan kolme (3). Kahdessa organisaatiossa käytännöt vaihtelevat, eikä niissä käytetä mitään standardeja.
- Samanlainen jakauma on myös muiden kuin venäläisten nimenmuotojen translitteroinnin käytännöissä. Yli puolet vastaajista suosii kansallista translitterointitapaa, mikäli tämä on mahdollista.

Selvitys ensisijaisten nimien translitteroinnin tavoista toimijakuvaailussa

Yhteisön ensisijaisen nimen translitterointi

- Venäläisten yhteisöjen nimenmuodoissa kansallisen standardin mukaan translitteroi seitsemän (7) organisaatiota, kansainvälisen puolestaan neljä (4). Kahdessa ei käytetä mitään standardeja.

Toimijakuvailuohje

- Kansalliskirjaston Toimijakuvailupalvelu on julkaissut ohjeen henkilön- ja yhteisönnimien kuvailusta auktoriteettitietueissa:
<https://www.kiwi.fi/display/Toimijakuvailupalvelu/Toimijakuvailuohje>
- Ohjeessa yhdistetty Fennican ja Violan toimijoiden nimien auktorisointia koskevat ohjeet → tarkoituksena yhtenäistäminen.
- Ohjeen suosituksia noudatetaan myös Melindan Asteri-ympäristössä.

Toimijakuvaluohje : värimerkinnät

Ohjeen värimerkinnät

Henkilöiden ja yhteisöjen kuvailuun liittyvät ohjeet on tässä ohjeessa erotettu väreillä.

HENKILÖ

Henkilöön liittyvät ohjeet on merkitty vihreällä henkilö-otsikolla.

Henkilöiden kuvailuun liittyvät esimerkit ovat vihreissä laatikoissa.

YHTEISÖ

Yhteisöön liittyvät ohjeet on puolestaan keltaisella yhteisö-otsikolla.

Yhteisön kuvailuun liittyvät esimerkit ovat keltaoransseissa laatikoissa.

.

Viittaus- ja suhde-elementteihin liittyvissä esimerkeissä on käytetty liilaa väriä.

.

Järjestelmään liittyvissä esimerkeissä puolestaan harmaata.

Toimijakuvailuohje : palaute

- Ohjetta päivitetään ja täydennetään jatkuvasti.
- Palautetta voi lähettää osoitteeseen toimijakuvailu-posti@helsinki.fi. Ohjetta voi myös kommentoida suoraan verkkosivuilla.

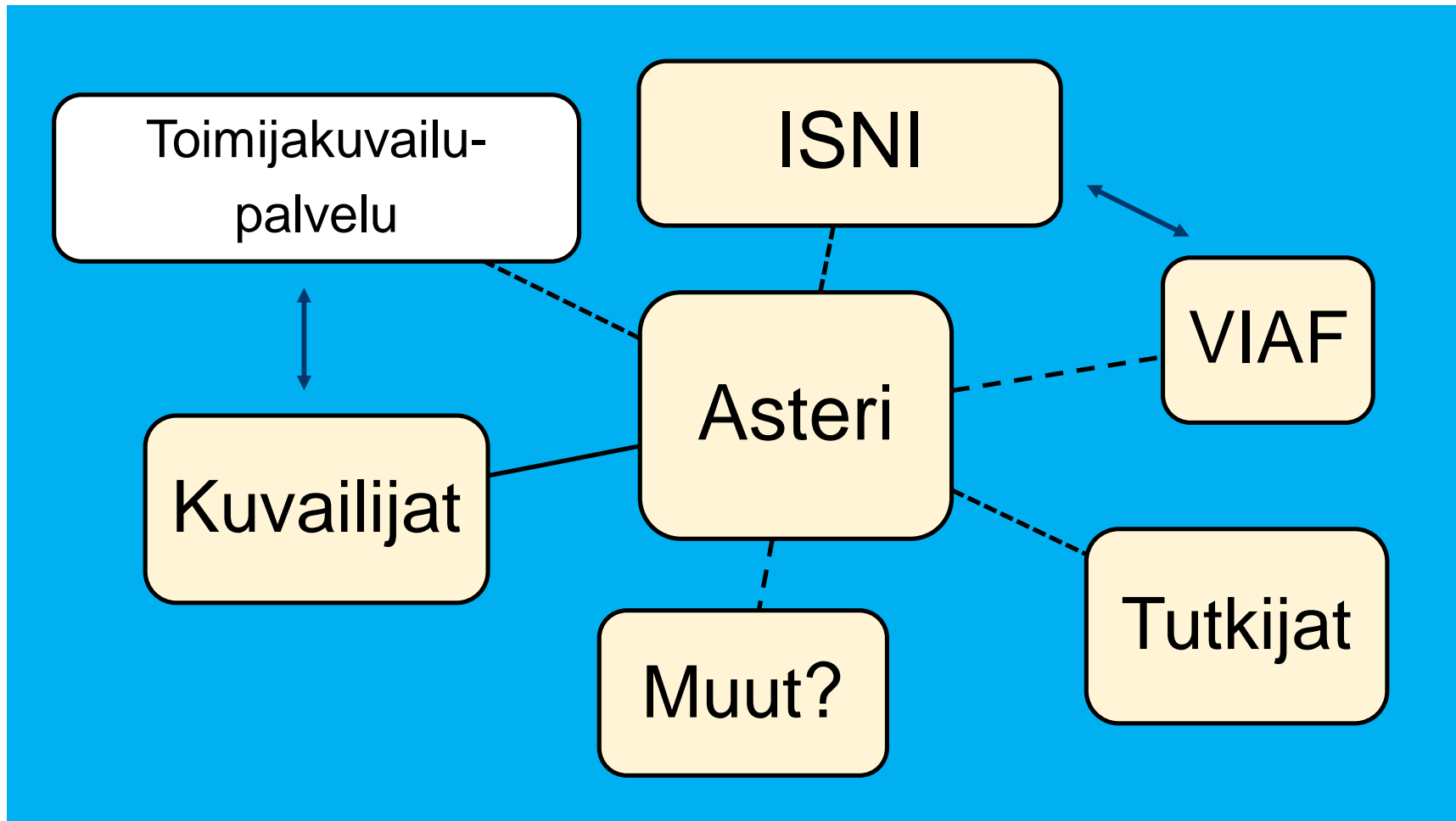
Suomalaisten yhteisöjen ISNI-tunnukset Asteriin

Martin Engberg

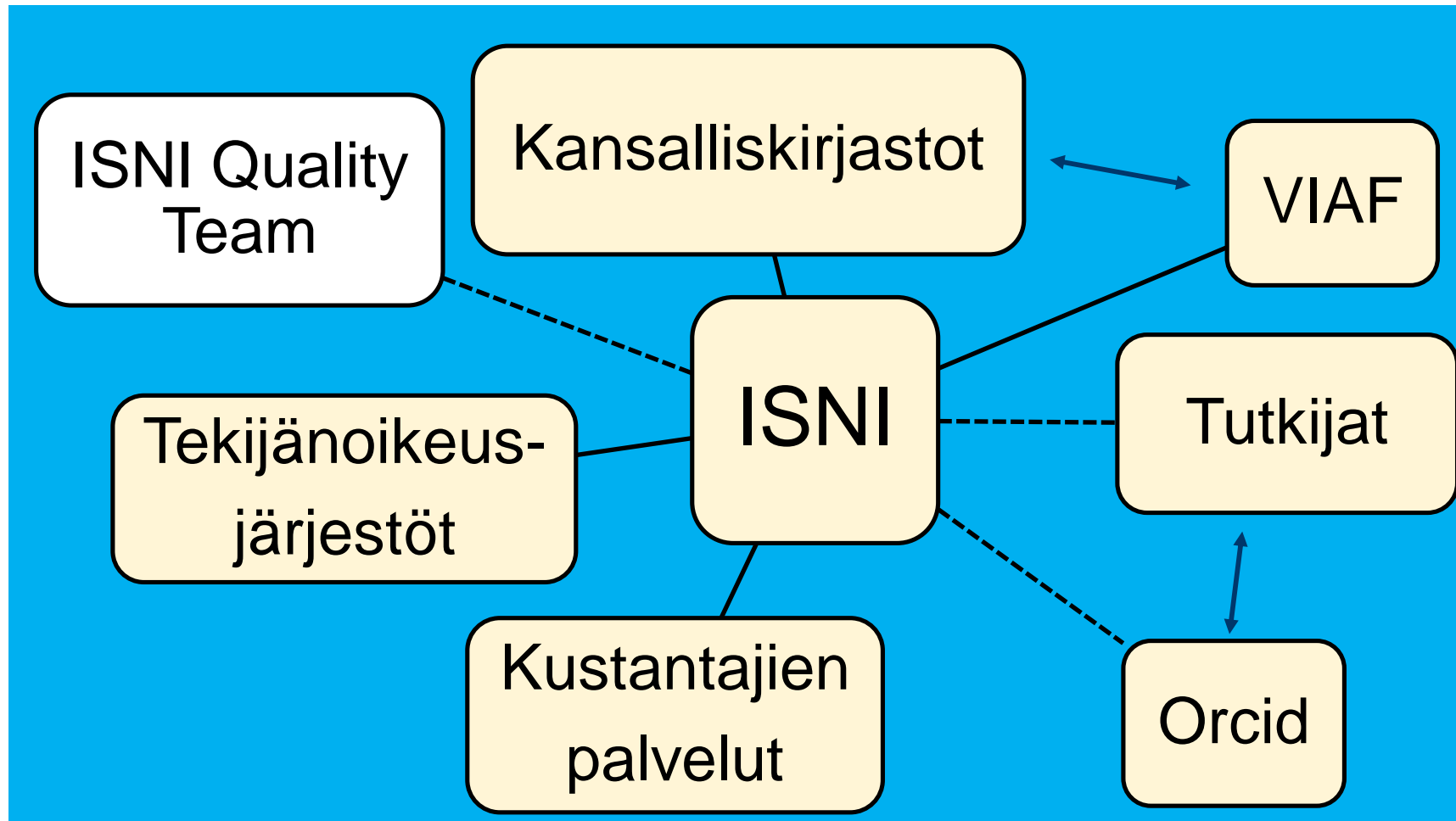
Missä mennään -webinaari

13.2.2018

Asteri

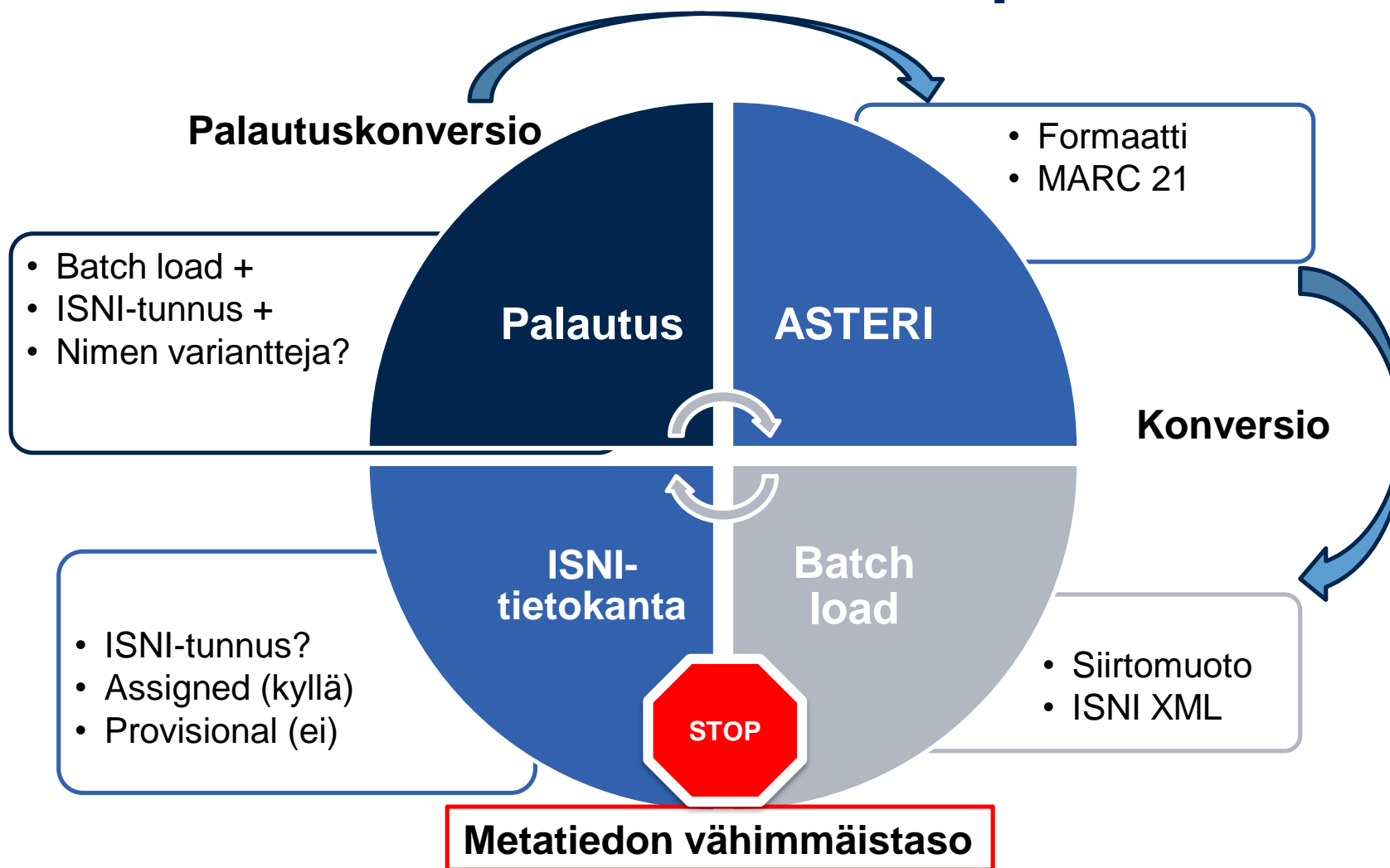
ISNI

Asterissa olevat yhteisöt

- Suuri osa suomalaisia yhteisöjä
 - historiallisia yhteisöjä
 - ulkomaisia yhteisöjä
 - monikansallisia yhteisöjä
- Vanhoissa auktoriteettitietueissa on pelkkä nimimuoto
 - ohjeistettu nimimuoto ja kirjoitusasu
 - ei yhteisön kuvailua
- Ratkaistavana
 - Metatiedon vähimmäistaso
 - Esim. yhteisön kotimaata ei ole merkitty erikseen

ISNI-tunnuksen hankintaprosessi

Asterin rikastus?

035 Ꞥa (FI-ASTERI-N)000010183

110 Ꞥa Kirkkonummen taideyhdistys

410 Ꞥa Kyrksläatts konstförening

035 Ꞥa (FI-ASTERI-N)000010183

110 Ꞥa Kirkkonummen taideyhdistys

368 Ꞥa yhdistys

370 Ꞥe Kirkkonummi, Suomi TAI 370 Ꞥc Suomi

410 Ꞥa Kyrksläatts konstförening

YSAsta ja Allärsistä YSOon

Jarmo Saarikko
Kirjastoverkkopalvelut
Finto-palvelu
Missä mennään, 13.2.2018

ysall2yso – tavoitteet - Asteri

- **Mahdollistetaan YSAsta ja Allärsistä YSOon siirtyminen kirjastoissa**
- YSO käytettäväksi kirjastojärjestelmissä
 - YSO auktoriteettitietueet tuodaan Asteriin
 - <https://www.kiwi.fi/display/melinda/Auktoriteettitietokanta>
 - Käyttö suoraan Fintosta, kun se on mahdollista

ysall2yso – tavoitteet - Koulutus

- Koulutus ontologioiden (YSO) käyttö sisällönkuvailussa
 - Enimmäinen suunniteltu pidettäväksi toukokokuussa
 - Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmä osallistuu suunnitteluun
 - Toteutus Kansalliskirjastossa

ysall2yso – tavoitteet - Konversiot

- Asiasanakenttien **konvertointi** kirjastojärjestelmissä (MARC)
 - Melinda, paikalliset järjestelmät
- Konversioyhteistyöryhmä (suunnitelma 2/2018)
- Konversion arvioitu toteutusaika kesällä 2019
- YSAn käsitteistön kehittäminen käyttäjätarpeiden mukaisesti ja YSON käyttöönottoa ajatellen
- Viestintä siirtymästä ja sen vaikutuksista

ysall2yso – 2018 (alustava)

- YSON lisääminen Asterin auktoriteettitietokantaan
- YSON automaattinen päivitys Fintosta
- YSA ja ALLÄRS - konversiosuunnitelma - MARC/BIB-tietueet
- Konversioyhteistyöryhmä
- Melindan YSA termistön korjaukset konversiota varten
- Sisällönkuvailukoulutus
- Fennican tietueet YSOlla kuvattuna Finnaa varten

ysall2yso - Resurssit

- Toteutus: Kirjastoverkkopalvelut
 - Metatietopalvelukokonaisuus
 - Kuvailusanasto- ja ontologiapalvelu
 - Formaattipalvelu
- Lisäresursseja 2018-2020
 - **Jarmo Saarikko** tietoasiantuntija
 - **Alex Kourijoki**, tietojärjestelmäasiantuntija
- Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmä

ysall2yso - viestintä

- Asiakaswiki
 - <https://www.kiwi.fi/display/Asiasanastotjaontologiat>
- Kansalliskirjaston ”Missä mennään” –tiedotus
- Melinda-talonmiehen tunti
 - <https://www.kiwi.fi/display/melinda/Melinda-talonmiehen+palsta>
- Sähköpostilista
 - [finto-tiedotus](#)
- Tietolinjaan suunniteltu julkaistavaksi
 - Miten YSAlla kuvaillaan (kyselyn tulokset)
 - YSON ja KOKO-ontologioiden käyttö sisällönkuvailussa ja tällaisen kuvailun hyödyntäminen
 - <https://tietolinja.kansalliskirjasto.fi/>

Kysymyksiä/kommentteja?

KANSALLISKIRJASTO